

– активніше використання гнучкого валютного курсу за призначенням – як компенсатора негативних зовнішніх шоків та засобу підтримки конкурентоспроможності товаровиробників.

Отже, законодавство України вже починає робити перші кроки до врегулювання валютної політики країни. Та все ж таки, ще існує чи немало проблем, які потребують вирішення. Необхідно розробляти та вводити в дію нові стратегії, які допоможуть вдосконалювати нові механізми регулювання валютної політики та стабілізують монетарну політику України.

Список використаних джерел:

1. Матросова Л. М. Проблеми регулювання валютної сфери України та можливі шляхи їх вирішення/Л. М. Матросова//Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 18. – С. 468–473. Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/18-2017/89>
2. Проблеми регулювання валютного ринку України[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.spilnota.net.ua/ru/article/id-2637/>
3. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.18 [Електронний ресурс] – Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-viii>.

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Артем'єва О. О., канд. екон. наук, доцент, Войтенко Н. Р., бакалавр, Університет державної фіскальної служби України, місто Ірпінь

Впродовж останніх років розвиток інформаційних технологій в світовій економіці йде дуже високими темпами. Тому в сучасних умовах, бухгалтер не може уявити собі процес ведення бухгалтерського обліку без використання засобів автоматизації. В Україні, однією з актуальних проблем бухгалтерського обліку є не досить розроблена методологія автоматизованої форми бухгалтерського обліку, тоді як сам алгоритми по використанні програмного забезпечення є досить складними, і не завжди підказки від виробників є корисними. Також у зв'язку із переходом на Міжнародні стандарти фінансової звітності, вирізняється ще одна проблема автоматизації бухгалтерського обліку (невідповідність міжнародним стандартам), що зумовлена необхідністю удосконалення програмних продуктів під нові стандарти ведення обліку.

Такі країни, як Сінгапур, Великобританія, Нова Зеландія, Естонія, Японія, Ізраїль – є країни-лідери з розвитку діджиталізації [3]. Ці держави взяли курс на цифровий розвиток у сферах економіки, освіти, транспорту, електронних засобів і новітніх технологій. По всьому світові частка традиційної економіки зменшується, а цифрової – збільшується, надаючи величезні переваги для країн та бізнесу. Натомість Україна, ІТ-фахівці якої на аутсорсі вже оцифрували пів світу, лише розпочинає на державному рівні курс на розбудову діджиталізації, що є новою парадигмою розвитку. Розпорядження Кабінету Міністрів України

№ 67 Р від 17 січня 2018 року «Про концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки» – перший комплексний крок у напрямку розбудови цифрової економіки в Україні [8].

Відповідно до статистичних даних, які наведені на рис. 1 протягом 2015–2019 років в глобальному рейтингу за рівнем розвитку інновацій Україна покращила своє становище.

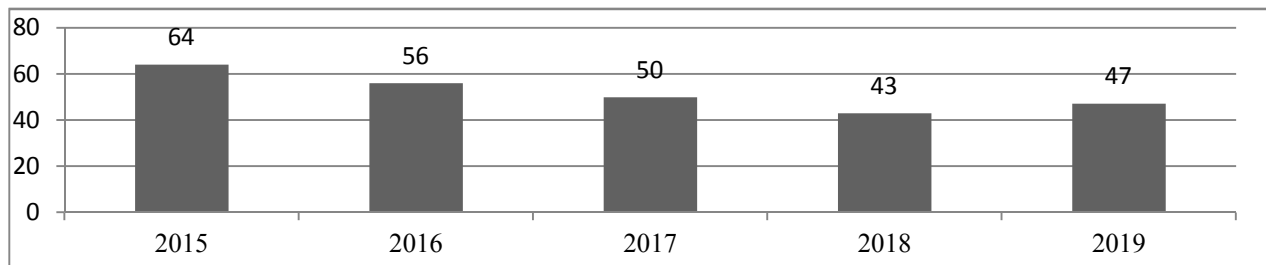

Рис. 1. Рівень інноваційного розвитку України

Джерело: [6]

Навіть попри незначне зниження рейтингу у 2019 році, Україна залишається серед країн категорії Lowermiddle Income такою, яка має високі сподівання щодо рівня розвитку. В 2019 році Україна знизилася в рейтингу, проте це характеризує економіку країни як таку, що має високий коефіцієнт ефективності інновацій, а саме працює краще, ніж можна було б очікувати за рівнем вкладень. При цьому, за інвестиціями в інноваційний розвиток у 2019 році Україна посідає 82 місце. Станом на 2020 рік, в Україні ще не всі підприємства використовують комп'ютери у своїй діяльності (97,3%), а доступ до Інтернету мають 99,2% підприємств [6].

Дослідження компанії Deloitte у Великобританії показали, що робототехніка та когнітивні технології найбільш успішно розвиваються там, де робота та завдання виконуються з використанням стандартизованих правил та логіки [1]. Зазначене прямо стосується бухгалтерського обліку, який можна автоматизувати приблизно на 90 % [7]. Це, з одного боку, веде до скорочення кількості робочих місць в умовах використання цифрових технологій, а з іншого – дає можливість вирішувати нові проблеми, поглиблювати професійні компетенції та працювати по новому. Роль бухгалтерського обліку активізується саме в частині інформаційного забезпечення управління. Дійсно, першою складовою, що зазнає зміни у разі діджиталізації підприємства – інформаційна, оскільки вона є основним ресурсом і продуктом його інформаційної системи.

В останні роки кардинально змінилось робоче місце бухгалтера, яке априорі є автоматизованим. Можна навести численні приклади програмних продуктів для бухгалтера, зокрема для ведення обліку, які інтегровані у програмні продукти управління підприємством, використовуються для формування й оприлюднення фінансової звітності у форматі XBRL, для організації електронного документообігу, а також комп'ютерні інформаційно-довідкові та правові ресурси, аналітичні системи та інше. Однак, ключова відмінність сучасного автоматизованого місця роботи – це відсутність сталого

розташування або прив'язки до офісу. Географічно розподілена інфраструктура надає користувачу доступ до глобальних ресурсів, баз даних або спеціалізованого програмного забезпечення з будь-якої точки, незалежно від місця його розміщення. У професійній діяльності бухгалтерів відбуваються й інші зміни, які пов'язані з використанням концепції блокчейн і технології BigData.

Дружній інтерфейс спрощує освоєння відповідних технічних і програмних засобів. Роботизація процесу підготовки фінансової звітності вже стала реальністю (наприклад у Великобританії). Однак, все це вимагає зміни світогляду керівництва компаній і самих бухгалтерів, а також підходів до організації їх професійної діяльності. В умовах цифрової економіки бухгалтер має унікальну можливість як надавати інформацію, так і здійснювати її аналіз, допомагаючи ухвалювати рішення. Бухгалтер, як основний «провідник» і постачальник обліково-аналітичної інформації, має безпосередньо включитись у процес розробки управлінських рішень. В епоху цифрових технологій він в жодному разі не може асоціюватись з оператором-обліковцем.

За останні десятиліття в світі використання центрів корпоративних послуг (shared service centres або SSC) істотно зросло. Вони пропонують багато можливостей фінансовим та бухгалтерським відділам, але зростання автоматизації і діджиталізації призвело до радикальної перебудови бізнес-моделі SSC. Так, перші центри корпоративних послуг з'явилися в США в 1980-х роках, а на початку 1990-х «перекочували» до Європи, поступово поширюючись по всьому світу. Згідно з дослідженнями Everest Group, понад 70% компаній зі списку Fortune 500 тепер використовують розділені сервіси або моделі аутсорсингу для своїх фінансових і бухгалтерських операцій [4].

ACCA (Асоціація дипломованих сертифікованих бухгалтерів) стверджує, що надання фінансової і бухгалтерської звітності через колективні сервіси та аутсорсинг відіграє важливу роль в оптимізації структури фінансової служби [4].

Процеси фінансових служб безумовно залишаються найзначнішими, але за ними слідують HR-процеси, IT-послуги та, в меншій мірі, але маючи тенденцію до постійного збільшення, функції закупівель та податків. До цього часу, основними завданнями фінансової служби вважався транзакційний облік і робота з дебіторською та кредиторською заборгованістю. Тепер розглядається можливість додавання процесів виставлення рахунків, поставок тощо. Багато хто навіть вивчає створення «фабрики звітності», щоб звіти не створювалися локально.

Проте, модель SSC знаходиться на порозі суттєвих змін. Автоматизація та діджиталізація вже справляють значний вплив на те, як працюють SSC, і на рішення організацій щодо поділюваних сервісів. SSC діють як звичайні організації – вони повинні досягти цільових показників ефективності. Їм не потрібно шукати клієнтів, але вони повинні відповідати тим самим вимогам з точки зору продуктивності, управління витратами, ефективності тощо. Тому діджиталізація і автоматизація повинні бути частиною плану. Поява хмарної обробки даних і діджиталізації зробила віртуальну модель SSC реальною

можливістю для компаній. Для клієнтів не важливо, де знаходяться люди, з якими вони мають справу. Тому співробітники SSC можуть виконувати велику частину своєї роботи вдома, якщо документи оцифровані і доступні через хмару.

Переваги є очевидними: автоматизація означає, що для функціонування SSC не потрібно стільки людей, скільки було потрібно раніше, що значно знижує витрати на робочу силу. Якщо об'єднати це з роботою на дому, то отримуємо значно зменшену потребу у фізичній присутності SSC з усіма витратами, які це тягне за собою. Природно, це не буде єдиним підходом для всіх – вартість переходу від фізичної до віртуальної моделі може бути надмірно високою. А це означає, що віртуальна модель все ще буде більш привабливим варіантом для компаній, у яких ще немає SSC.

Найбільш ризикований момент в діджиталізації – це HR. Робота в SSC може бути нудною, тому однією з найбільших проблем є збереження персоналу. Праця на дому може стати важливим стимулом для співробітників і залучити більше кандидатів до SSC, але існує небезпека того, що віртуальна модель може посилити проблеми утримання, якщо люди виявляться занадто ізольованими. Щоб цього уникнути, важливо навчати менеджмент такого формату роботи, тому що це в сучасних умовах є новим способом управління людьми. Існують також й інші ризики, зокрема питання безпеки, які стають все актуальнішими при оцифруванні документів. Щоб правильно їх вирішити, важливо знати всі вимоги в різних юрисдикціях, що стосуються цифрового архівування та паперових оригіналів.

Наприклад, у Франції немає необхідності в тому, щоб організації зберігали паперові оригінали, оскільки існують процедури для забезпечення того, щоб електронна версія була достовірною копією. Однак не всі юрисдикції однакові.

Отже, облік за умов діджиталізації має низку суттєвих переваг, порівняно з традиційним обліком, завдяки оперативності створення, підписання, передачі інформації, документів та звітів, онлайн-моніторингу фінансової позиції підприємства, ресурсів та показників, віддаленого доступу до інформації незалежно від фізичного місцезнаходження, ефективності та екологічності процесу.

Пандемія COVID-19 в світі стала пусковим механізмом для прискорення діджиталізації бухгалтерських процедур і, відповідно, неминучих змін у комунікаціях між підприємствами, установами та підрозділами служб бухгалтерського обліку, трансформації бухгалтерських процесів і технологій виконання операцій. Основними напрямками діджиталізації бухгалтерських процедур на даний момент є: розширення застосування електронного документообігу, використання хмарних технологій, дистанційна (віддалена) робота, що вимагає вдосконалення процедур як на рівні окремих підприємств, держав, так й на міждержавному рівні, розвитку «цифрових» навичок та підвищення кваліфікації бухгалтерських працівників.

Список використаних джерел:

1. Sands E. G., Bakthavachalam V. Ranking Countries and Industries by Tech, Data, and Business Skills. 2019. URL: <https://hbr.org/2019/05/ranking-countries-and-industries-by-tech-data-and-business-skills> (дата звернення 21.10.2020).
2. Діджиталізація – запорука успіху сучасного бізнесу. URL: <http://shels.com.ua/digitization.htm?sl=UA> (дата звернення 24.10.2020).
3. Діджиталізація – це лише початок». URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ek> (дата звернення 24.10.2020).
4. Діджиталізація аутсорсингу: як по-новому вирішувати звичні завдання. URL: <https://mind.ua/openmind/20188945-didzhitalizaciya-autsorsingu-yak-po-novomu-virishuvati-zvichni-zavdannya> (дата звернення 21.10.2020).
5. Король С. Я. Діджиталізація економіки як фактор професійного розвитку. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics», №18 (2019). С. 67-73 (дата звернення 24.10.2020).
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 21.10.2020)/
7. Плікус І. Й., Осадча О. О., Жукова Т. А. Розвиток професії «бухгалтер» в умовах цифрової адженди: емпіричні дослідження щодо майбутнього професії. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 29. С. 589-594 (дата звернення 21.10.2020).
8. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабміну України № 67-р від 17.01.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80> (дата звернення 24.10.2020).
9. Тренд чи неминучість? Експерти про діджиталізацію. URL: <https://evo.business/trend-chi-neminuchist-eksperti-pro-didzhitalizaciyu> (дата звернення 20.10.2020)/

ЦИФРОВІЗАЦІЯ – НОВА РЕАЛЬНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНИ

Артем'єва О. О., канд. екон. наук, доцент, Гаврилішин О. О., бакалавр, Університет державної фіскальної служби України, місто Ірпінь

Сьогодні, коли цифрові інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) дедалі більше проникають в усі сфери життєдіяльності людини, а інформація у цифровому вигляді більш повно розкриває всі відомості про навколишній світ, про процеси, що протікають у ньому і сприймаються людиною та інформаційно-комунікаційними системами, потрібно постійно і зважено оцінювати як можливості, які надає цифровізація для розвитку суспільства та бізнесу, так і загрози, які вона несе перш за все економічній і національній безпеці держави.

Немає сумніву в тому, що світ цифрових технологій – це не лише новий логічний етап розвитку технологічної сфери людства, а й усієї існуючої правової та соціально-політичної реальності. Поки ще не існує загальноприйнятих і гармонізованих визначень та правових дефініцій, однак цифрові технології вже стрімко захоплюють плацдарми для наступу. А цифровізація стає найважливішим фактором економічного зростання економіки будь-якої країни і взагалі являється сучасним трендом розвитку.